

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2020-04-23

Diarienummer:
UBN-2020-02600

Handläggare:
Elin Lundkvist, Katarina Håkansson

Förenklad uppföljning per mars samt helårsprognos 2020

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. att godkänna förenklad uppföljning per mars samt helårsprognos 2020, samt
2. att överlämna uppföljningen till kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund

Med anledning av Coronapandemin har krisledningsnämnden beslutat om ett förenklat förfarande för uppföljning per mars månad och helårsprognos. Uppföljningen av uppdrag i Mål och budget har ersatts av frågor om pandemins konsekvenser i verksamheten.

Föredragning

Utbildningsförvaltningen gick snabbt in i krisledningsorganisation och har under de senaste månaderna helt prioriterat att få kärnverksamheten för barn och elever att fungera, vilket också har lyckats. Gymnasieskolorna bedriver distans- och fjärrundervisning sedan den 17 mars. Verksamheten i grundskola och förskola har fortsatt i ordinarie form. Konsekvenser och åtgärder redovisas i bilaga.

Nämnden redovisar **för perioden januari till mars** ett ekonomiskt underskott på 44 miljoner kronor, vilket är 14 miljoner kronor lägre underskott än budget. Periodens kostnad för intjänad semester förklarar att såväl utfall som budget har ett underskott.

Nämnden prognostiserar **för helår** ett överskott på 16 miljoner kronor för 2020, varav hemkommunen ett överskott på 17 miljoner kronor och huvudmannen ett underskott på 1 miljon kronor. Största delen av överskottet beror på färre elever i grundskola och fritidshem än vad som budgeterats.

Prognososäkerheten bedöms ligga i intervallet -30 miljoner kronor till + 40 miljoner kronor, varav ett spann på -5 miljoner kronor till +10 miljoner kronor är risker kopplade till pågående coronapandemi. I övrigt är osäkerheten till största del kopplad till antal barn och elever.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-04-23

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämnden

Datum:
2020-04-23Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2020-04-29Handläggare:
Elin Lundkvist

Version:

Förenklad marsuppföljning 2020

UTBILDNINGSNÄMNDEN	Kommunbidrag	Resultat per mars	
		Periodens utfall	Periodens utfall
Belopp i miljoner kronor	2020	202001-202003	201901-201903
Politisk verksamhet (1)	3	0	0
Förskoleverksamhet (41)	1 578	6	-5
Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg (431, 432, 42)	2 764	-32	-27
Grundsärskola (433)	109	1	-1
Gymnasieskola (434)	890	-17	-5
Gymnasiesärskola (435)	57	-2	-1
Övriga verksamheter	0	0	0
Nämnden totalt	5 401	-44	-39

	Nämndbudget	Helårsprognos	Avvikelse
	2020	2020	
Intäkter ¹	6 248	6 248	0
Kostnader ¹	-6 248	-6 232	16
Resultat	0	16	16

1. Exklusive nämndinterna poster

	KF-budget	Periodens utfall	Helårsprognos
	2020	202001-202003	2020
Investeringar	66	4	66

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	30	40	-14	56

Bokslut per mars

RESULTATRÄKNING UTBILDNINGSNÄMNDEN			
Belopp i miljoner kronor	Utfall	Budget	Avvikelse
exklusive nämndinterna poster	mars 2020	mars 2020	utfall/budget
Kommunbidrag	1 347	1 347	0
Övriga andra intäkter	216	211	5
Summa intäkter	1 563	1 558	5
Personalkostnader	-815	-816	1
<i>varav semesterskultsförändring</i>	-88	-79	-9
Lokalkostnader	-176	-175	-1
Ersättning fristående huvudmän	-357	-365	8
Övriga kostnader	-253	-254	1
Summa kostnader	-1 601	-1 610	10
Resultat före avskrivn o fin poster	-38	-52	14
Avskrivningar	-5	-5	0
Finansiella poster	0	0	0
Resultat	-44	-58	14

Nämnden redovisar för perioden januari till mars ett underskott på 44 miljoner kronor, vilket är 14 miljoner kronor lägre underskott än budget. Periodens kostnad för intjänad semester förklarar att såväl utfall som budget har ett underskott.

- Intäkterna är 5 miljoner kronor högre än budget vilket beror på högre intäkter för elever från andra kommuner samt högre intäkter för föräldraavgifter för förskola och fritidshem.
- Kostnaderna är 10 miljoner kronor lägre än budget. Den största förklaringen är lägre ersättning till fristående huvudmän på grund av färre barn och elever.
- De totala lönekostnaderna följer budget undantaget den ingående kostnaden för förändringen av semesterlöneskulden som är högre än budget. Men prognosen tyder på budgeterad nivå för helåret.
- I utfallet ingår cirka en halv miljon högre frånvarokostnader jämfört med föregående år vilket kan ses som en effekt av pågående coronapandemi. Det avser sjuklöner för dag 1-14 reducerat med frånvaroavdrag för vård av barn. Sjuklönekostnaden för hela mars månad kan utläsas först efter april månads lönekörning.
- I övrigt finns inga större intäkts- eller kostnadseffekter på grund av pågående coronapandemi i utfallet per mars. Dessa förväntas uppstå under kommande tertiäl.

Hemkommun, utfall per mars

RESULTAT PER DELVERKSAMHET, UTBILDNINGSNÄMNDEN HEMKOMMUN			
Belopp i miljoner kronor	Utfall mars 2020	Budget mars 2020	Avvikelse utfall/budget
Hemkommun förskola	6	0	6
Hemkommun grundskola	12	0	12
Hemkommun grundsärskola	1	0	1
Hemkommun gymnasieskola	-1	0	-1
Hemkommun gymnasiesärskola	-1	0	-1
SUMMA	16	0	16

Hemkommunen redovisar för perioden januari till mars ett överskott på 16 miljoner kronor. Jämfört med budget är överskottet 16 miljoner kronor högre.

Överskottet för perioden beror främst på att det varit färre barn i förskola och färre elever i grundskola än budgeterat. I förskolan är det färre barn i fristående förskolor medan det i grundskolan är färre elever både i kommunala grundskolan och fristående grundskolor jämfört med budget.

BARN OCH ELEVER, HEMKOMMUN			
Antal, samtliga verksamheter	Utfall mars 2020	Budget mars 2020	Avvikelse utfall/budget
Egen huvudman	34 456	34 548	-92
Fristående huvudmän, Uppsala	11 213	11 397	-184
Annan kommun	425	418	7
Totalt antal	46 094	46 363	-269

Kommunal huvudman, utfall per mars

RESULTAT PER DELVERKSAMHET, UTBILDNINGSNÄMNDEN HUVUDMAN			
Belopp i miljoner kronor	Utfall mars 2020	Budget mars 2020	Avvikelse utfall/budget
Kommunal förskola	1	1	-1
Kommunal grundskola	-43	-39	-4
Kommunal grundsärskola	0	-2	2
Kommunal gymnasieskola	-16	-19	2
Kommunal gymnasiesärskola	-1	0	-1
SUMMA	-59	-57	-2

Huvudmannen redovisar för perioden januari till mars ett underskott på 59 miljoner kronor. Jämfört med budget är underskottet 2 miljoner kronor högre.

Budgetavvikelsen beror på lägre intäkter i och med färre barn och elever inom förskola respektive grundskola. Antal förskolebarn är 60 färre än budget och antal grundskoleelever är 146 färre än budget.

En effekt av pandemin är 0,5 miljoner kronor högre frånvarokostnad i löneutbetalningen i mars. Hela mars månads frånvarokostnad redovisas med aprillönen. Med frånvarokostnad avses här sjuklönekostnad dag 2-14 reducerad med avdrag vid vård av barn.

Prognos per mars

Nämnden prognostiserar ett överskott på 16 miljoner kronor för 2020, varav hemkommunen ett överskott på 17 miljoner kronor och huvudmannen ett underskott på 1 miljon kronor.

Hemkommun, prognos per mars

UTBILDNINGSNÄMNDEN, HEMKOMMUN			
Belopp i miljoner kronor	Prognos mars 2020	Budget 2020	Avvikelse prognos/budget
Intäkter	5 930	5 929	1
Kostnader	5 914	5 929	-16
Resultat	17	0	17

Hemkommunen prognostiserar ett överskott på totalt 17 miljoner kronor. Största delen av överskottet beror på färre elever i grundskola och fritidshem. Inom gymnasieskola prognostiseras intäkterna totalt bli högre än budget. Intäkterna för elever från andra kommuner bedöms bli högre än budget medan ersättningarna från migrationsverket beräknas bli lägre.

BARN OCH ELEVER, HEMKOMMUN			
Antal, samtliga verksamheter	Prognos 2020	Budget 2020	Avvikelse utfall/budget
Egen huvudman	34 789	34 934	-145
Fristående huvudmän, Uppsala	11 371	11 466	-95
Annan kommun	425	419	6
Totalt antal	46 585	46 819	-234

Huvudman, prognos per mars

UTBILDNINGSNÄMNDEN, HUVUDMAN			
Belopp i miljoner kronor	Prognos mars 2020	Budget 2020	Avvikelse prognos/budget
Intäkter	4 558	4 565	-8
Kostnader	4 559	4 565	-7
Resultat	-1	0	-1

Huvudmannen prognostiserar ett underskott på 1 miljon kronor. Prognostiserat antal barn och elever överensstämmer med budget undantaget grundskolan som prognostiserar 88 färre elever än budget.

I prognosen för gymnasieskolan ingår extra kostnader till följd av utbildningsnämndens beslut att förlänga vårterminen 2020 för vissa yrkesprogram. Beslutet är en följd av att gymnasieskolan övergått till distansundervisning på grund av den pågående coronapandemin. Distansundervisningen medför också lägre prognostiserade kostnader för måltider och sporthallar.

I förskolans och grundskolan prognos ingår inga kostnadseffekter på grund av pandemin utan eventuella effekter lyfts under risker och osäkerhet.

Risker och osäkerhet

Prognososäkerheten bedöms ligga i intervallet -30 miljoner kronor till + 40 miljoner kronor, varav ett spann på -5 miljoner kronor till +10 miljoner kronor är risker kopplade till pågående coronapandemi. I övrigt är osäkerheten till största del kopplad till antal barn och elever.

De största osäkerheterna är:

- Antal barn och elever är en osäkerhet. För gymnasieskolans individuella program (IM) är antal nya elever till hösten osäkert av två skäl, dels ett utökat utbildningsutbud fördelat på fler skolor och dels risken att fler grundskoleelever inte når gymnasiebehörighet i år på grund av coronapandemin.
- Lovskola: Omfattning och upplägg för sommarens lovskola är osäkert på grund av coronapandemin. Tidigare har lovskola för årskurs 8 och 9 samordnats för hela kommunen på en skola. Nu ses upplägget över på grund av smittorisk men också eftersom risken finns att fler elever kan komma att behöva gå lovskola i år. Kostnaderna riskerar därmed bli högre än tidigare år. Även inom gymnasieskolan finns risk att fler elever har behov av sommargymnasium, och det finns en osäkerhet kring om statsbidrag täcker hela eventuella kostnadsökningen.
- Sjuklönekostnad: I prognosen ingår inte coronapandemins effekter på sjuklönekostnaden. Kostnaden arbetsgivarens del, dag 2-14, för april och maj månad beräknas ersättas med statligt bidrag vilket skulle innebära en positiv resultateffekt för nämnden. Verksamheten bedöms under våren i lägre omfattning tillsätta vikarier vid sjukdom då även barn och elever är frånvarande i något högre grad än normalt.
- Föräldraavgifter: Intäkter för föräldraavgift för förskola och fritidshem. Om det beslutas att dessa verksamheter ska stängas kan inte nämnden fakturera för föräldraavgifter. Det skulle innebära 17 miljoner kronor lägre intäkter per månad för hemkommun. Denna risk finns inte medtagen i spannet för prognososäkerhet ovan då utgångspunkten är att verksamheterna fortsätter hålla öppet.

Investeringar

Enligt mål och budget har utbildningsnämnden en investeringsram för 2020 på 66 miljoner kronor och per mars har nämnden ett utfall på 4 miljoner kronor. Nämnden prognostiserar att den investeringsram på 66 miljoner kronor som avsatts i mål och budget kommer nyttjas. Samtliga investeringsmedel avser den kommunala huvudmannens investeringar för inventarier i samband med nybyggnation, nya moduluppställningar och renovering samt reinvesteringar i befintliga förskolor och skolor.

Utbildningsförvaltningen

Datum:
2020-04-23Diarienummer:
UBN-2020-02600Handläggare:
Katarina Håkansson

Uppföljning per mars 2020, frågor relaterade till coronapandemin

1. *Beskriv kortfattat hur verksamheten påverkas av spridningen av covid-19.*

Utbildningsförvaltningen gick snabbt in i krisledningsorganisation och har under de senaste månaderna helt prioriterat att få kärnverksamheten för barn och elever att fungera, vilket också har lyckats. Flera utvecklingsarbeten som finns i verksamhetsplaner har därmed fått läggas på is, främst avseende grund- och gymnasieskola.

Gymnasieskolorna bedriver distans- och fjärrundervisning sedan den 17 mars. På dessa enheter arbetar även personal i hög utsträckning hemifrån. Beslut har tagits att restriktivt öppna upp för mindre undervisningsgrupper på enheter för att klara vissa praktiska moment, ge elever med särskilda behov stöttning samt i ytterst begränsat omfattning examinationer.

Verksamheten i grundskola har fortsatt i ordinarie form, men med större inslag av digitala lösningar för att tillgodose undervisning för frånvarande elever. En ökad sjukfrånvaro finns både hos elever och personal. Det finns enstaka grupper av elever med lång frånvaro som behöver tryggas för att våga komma tillbaka till skolan.

Både i grund- och gymnasieskola är de nationella proven inställda, vilket påverkar skolornas arbete med bedömning och betyg.

Också verksamheten i förskola har fortsatt i ordinarie form. En ökad sjukfrånvaro finns för både barn och personal. Det har generellt gått bra att klara bemanningen även om läget har varit mer utmanande på några enheter.

2. *Vilka är de största konsekvenserna om det allvarliga läget med anledning av spridningen av covid-19 fortsätter till nästa kvartal (t o m juni)?*

a. *Verksamhet*

Både i grundskola och gymnasieskola är det svårt att säkra att elever med särskilda behov får rätt och tillräckligt stöd. Bedömningen är att studieresultaten kommer att påverkas negativt och att det kommer att behövas extra stödinsatser framöver.

Elever i utsatta sociala och ekonomiska situationer i hemmet kommer vara fortsatt utsatta med nu högre risk att en del inte fångas upp av skolan. För elever som undervisas på distans finns en ökad risk för psykisk ohälsa. Det finns vidare en ökad risk för social oro när elever har svagare kontakt med skolan och att också fritidsaktiviteter har begränsats.

Det är idag svårt att bedöma hur situationen kommer att se ut vid starten av höstterminen, om det då är möjligt att återgå till ordinarie förutsättningar i verksamheten.

b. Personal

Det finns generellt en oro och stress hos personalen. Det handlar både om oro för att bli smittad och en hög arbetsbelastning. Personal som arbetar hemifrån känner sig social isolerade och har en sämre ergonomisk arbetsmiljö. Sammantaget finns en risk att den ökande belastningen kommer att leda till fler sjukskrivningar också under hösten.

c. Ekonomi

För årskurs 1 och 2 i två yrkesprogram har vårterminen förlängts till längst den 26 juni 2020. Denna förlängning ger en ökad kostnad. Vidare förväntas kostnaden för lovskola och sommargymnasium att bli högre eftersom den kommer att genomföras med större omfattning och mindre grupper.

I prognosen ingår inte coronapandemins effekter på sjuklönekostnaden. Kostnaden arbetsgivarens del, dag 2-14, för april och maj månad beräknas ersättas med statligt bidrag vilket skulle innebära en positiv resultateffekt för nämnden. Verksamheten bedöms under våren i lägre omfattning tillsätta vikarier vid sjukdom då även barn och elever är frånvarande i något högre grad än normalt.

I övrigt finns inga större intäcks- eller kostnadseffekter på grund av pågående coronapandemi i utfallet per mars. Dessa förväntas uppstå under kommande tertiäl.

Se vidare nämndens ekonomiska analys.

3. Har eller planerar nämnden att vidta några åtgärder för att hantera avvikelserna samt minska konsekvenserna av covid-19 på verksamheten?

Utbildningsnämnden har tagit beslut med syfte att eleverna i gymnasiets årskurs 3 ska ha möjlighet att gå vidare till högre studier. För årskurs 1 och 2 i gymnasiet är målsättningen att skolgången vid höstterminsstart ska kunna fortgå med så hög måluppfyllelse som möjligt. Beslutet som nämnden tagit innebär att vissa justeringar i läsårstider har gjorts för att säkerställa den garanterade undervisningstiden. För årskurs 1 och 2 i två yrkesprogram har vårterminen förlängts till längst den 26 juni 2020.

Beslut innebär också att restriktivt öppna upp för mindre undervisningsgrupper på enheter för att klara vissa praktiska moment, ge elever med särskilda behov stöttning och i ytterst begränsat omfattning examinationer.

Möjlighet att hämta lunchmat finns för elever som har behov av detta.

Lovskola och sommargymnasium kommer att genomföras i större omfattning.

För att skapa utrymme att hantera grunduppdraget i krissituationen, kommer verksamhetsplaner på alla nivåer att revideras så att uppdrag som kan vänta skjuts upp till senare tidpunkt. Riskbedömning görs på förvaltningsnivå och enhetsnivå. Regelbundna möten med huvudskyddsombud på förvaltningsnivå och skyddsombud på enhetsnivå.

4. Finns andra viktiga avvikelser som inte beror på spridningen av covid-19 för verksamhet, personal och ekonomi jämfört med plan?

Nämnden redovisar för perioden januari till mars ett överskott på 16 miljoner kronor.

Överskottet för perioden beror främst på att det varit färre barn i förskola och färre elever i grundskola än budgeterat. I förskolan är det färre barn i fristående förskolor medan det i grundskolan är färre elever både i kommunala grundskolan och fristående grundskolor jämfört med budget.